

TEMA BROJA

str.8-9

Najvažnije aktivnosti i postignuća na Sveučilištu u Osijeku od 2013. do 2017.

RAZGOVOR

PROF. DR. SC. KRISTIAN SABO

pročelnik Odjela za matematiku Sveučilišta u Osijeku

Novi preddiplomski studij Matematika i računarstvo bit će generator novog profila mladih ljudi

str.7

PREDSTAVLJAMO

str.11

Istraživački projekti HRZZ-a odobreni Sveučilištu u Osijeku od 2014.

PROJEKTI I PROGRAMI

str.10

Umjetnička akademija u Osijeku

NOVA UPRAVA SVEUČILIŠTA

str.2-3

REKTOR PROF. DR. SC. VLADO GUBERAC PREUZE DUŽNOST

Novi prorektori su prof. dr. sc. Sonja Vila, prof. dr. sc. Dražan Kozak i prof. dr. sc. Drago Šubarić

PREDSTAVLJAMO

Izabrani znanstvenoistraživački projekti IZIP-2016 Sveučilišta

str.2-3

NOVI STUDIJI NA DVIJE SASTAVNICE SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Počela nastava na novom studiju socijalnog rada Pravnog fakulteta Osijek

Na Pravnom fakultetu Osijek 2. listopada 2017. počelo je izvođenje nastave za prvu generaciju studenata preddiplomskog sveučilišnog studija socijalnog rada u akademskoj godini 2017./2018.

Riječ je o drugom studijskom programu socijalnog rada u Republici Hrvatskoj. Već na ljetnom upisnom roku popunjena su sva predviđena

mjesta, tako da je studirati počelo 40 redovnih i 30 izvanrednih studenata. Zanimanje za novi studijski program bilo je iznimno veliko. Čak 209 zainteresiranih kandidata prijavilo se na studij socijalnog rada i polagalo prijamni ispit. Dakle, posrijedi je generacija vrlo kvalitetnih studenata od kojih se očekuje predanost studiju. Studenti socijalnog rada imaju priliku u našem okruženju, obilježenom širo-

kim spektrom socijalnih problema, kroz opsežnu terensku nastavu steći kompetencije za kvalitetan socijalni rad kojim će se u budućnosti baviti. Stoga je pred Pravnim fakultetom Osijek, a osobito nastavnicima na studiju socijalnog rada, veliki izazov osiguranja kvalitete nastavnog i znanstvenog rada, kao i daljnjeg razvoja ovog atraktivnog studija. (Branka Rešetar)

Počela nastava za prvu generaciju studenata sociologije na Filozofskom fakultetu Osijek

S novom akademskom 2017./2018. godinom počela je nastava i na novom studiju sociologije na Filozofskom fakultetu Osijek. Riječ je o dvopredmetnom preddiplomskom studiju na kojemu su studenti, njih ukupno 17, sociologiju upisali u kombinaciji s hrvatskim jezikom i književnošću, engleskim jezikom i književnošću, pedagogijom i povijesti.

Ove atraktivne studijske kom-

binacije dodatno povećavaju zapošljivost završenih studenata koji stjecanjem kompetencija prilagođenih zahtjevima suvremenog društva mogu zadovoljiti potrebe tržišta rada u brojnim područjima (školstvo, tržišna istraživanja i ispitivanja javnog mnijenja, odnosi s javnošću i marketing, organizacije civilnog društva i slično). Studij donosi kombinaciju jakog empirijsko-istraživačkog usmjerenja i najnovijih teorijskih spoznaja iz so-

ciologije i srodnih područja. Osim činjenice da je slavonska regija jedina u kojoj se do sada nije izvodio studij sociologije, važnost njegovog pokretanja u aktualnom društvenom trenutku posebno je povezana s činjenicom da se društveni problemi pokazuju kao jedan od glavnih izazova gdje do izražaja dolazi upravo istraživačka, savjetodavna i edukativna zadaća sociologa.

(Dubravka Božić Bogović, Željko Pavić)

Nova uprava Ekonomskog fakulteta u Osijeku

Na sjednici Fakultetskog vijeća Ekonomskog fakulteta u Osijeku održanoj 28. rujna 2017. izabrana su četiri nova prodekana.

Oni će, zajedno s novoizabranim dekanom, izv. prof. dr. sc. Borisom Crnkovićem, činiti upravu Ekonomskog fakulteta u Osijeku u razdoblju od 1. listopada 2017. do 30. rujna 2021. godine. Osim prof. dr. sc. Josipa Me-

sarića, prodekana za znanost, i izv. prof. dr. sc. Sunčice Oberman Peterka, prodekanice za nastavu i studente, koji su bili prodekani i prethodne četiri godine, za novog prodekana za financije i organizaciju poslovanja izabran je doc. dr. sc. Ivan Kristek, a za prodekanicu za suradnju s okruženjem, međunarodnu suradnju i projekte izabrana je doc. dr. sc. Nataša Drvenkar. (Sunčica Oberman Peterka)

Prof. dr. sc. Ines Drenjančević u Ukrajini dobila počasno odlikovanje za znanost

Prigodom održavanja 2. Regionalnog kongresa fizioloških društava i 4. Kongresa Hrvatskog društva fiziologa u rujnu 2017. godine u Dubrovniku, prof. dr. sc. Ines Drenjančević, profesorica u trajnom zvanju na Katedri za fiziologiju i imunologiju Medicinskog fakulteta Osijek, dobila je počasno odlikovanje Danylo Hrylytski Lviv National Medical University iz Ljviva (Ukrajina), kao znak prepoznavanja istaknutih znanstvenih postignuća. Medalju joj je uručila prof. Oksana Zayachkivska, predsjednica Katedre za fiziologiju navedenoga sveučilišta iz Ljviva. (Medicinski fakultet Osijek)

Od 9. do 11. studenoga 2017. izložba Budi uzor®/Inova® ponovno u Osijeku

Europska nagrada za promicanje poduzetništva 2017. godinu za Budi uzor®

Budi uzor® međunarodna je izložba inovacija i poslovnih planova, a od samog početka (2005. godine) posebnu brigu vodi o studentima i inovativnim poduzetnicima.

Izložba kontinuirano raste prema veličini izložbe mjerenoj u četvornim metrima, broju izlagača, stranih delegacija, natjecatelja u pisanju poslovnih planova i visokih učilišta, zatim prema sadržaju poduzetničke akademije i količini zabavnih sadržaja. No, najvažnija mjera uspjeha poslovni je uspjeh sudionika koji brže i učinkovitije pokreću svoje poslovanje te ga vode s manje rizika i više ambicija. O uspjehu ovog projekta također govori činjenica da je TERA Tehnopolis pobjednik na nacionalnoj razini za natjecanje "Europska nagrada za promicanje poduzetništva 2017." (European Enterprise Promotion Awards – EEPA 2017). EEPA je

priznanje kojim Europska komisija svake godine nagrađuje projekte i inicijative koje s ciljem poticanja poduzetništva i razvoja malog gospodarstva provode javna tijela samostalno, ili u javno-privatnom partnerstvu s poduzetnicima. Natjecanje u pisanju studentskih poslovnih planova, dugo-

ročno gledano, najvažnija je komponenta izložbe. Do sada je kroz natjecanje prošlo više od 1400 studenata. Finalisti, njih približno 10% od ukupnog broja natjecatelja, u praksi su se dokazali kao proaktivniji od opće studentske populacije i oni ranije i češće pokreću samostalne poduzetničke projekte.

Sudionici se pripremaju za svoj finalni nastup duže od jednog cijelog semestra te sudjeluju u specijalističkom treningu organiziranom posebno za njih. Istražuju pojedinosti o tehnologiji proizvodnje za svoj proizvod ili uslugu, pripremaju marketing plan i strategiju zaštite intelektualnog vlasništva, pronalaze dobavljače, partnere, pripremaju financijske projekcije, provjeravaju osjetljivost projekta te izračunavaju pokazatelje uspješnosti. Najuspješniji osvajači i vrlo vrijedne nagrade, a svi finalisti imaju priliku svoj projekt provesti u djelo u okviru projekta StudOS™. Posebno raduje činjenica da su se u Natjecanje ove godine uključili i srednjoškolci.

Izložba Budi uzor®/Inova® nakon tri godine ponovno se održava u Osijeku, u dvorani Gradski vrt, od 9. do 11. studenoga 2017. godine, a vjerujemo da će ponovno mnogi posjetiti ovaj međunarodni i značajni događaj za Osijek. (Ivan Stefanić)

U prvih 12 godina izložene čak 2074 inovacije

Tijekom prvih 12 godina projekta Budi uzor® izložene su 2074 inovacije i 450 profila Europske poduzetničke mreže (EEN) za suradnju putem transfera tehnologije ili poslovnog povezivanja. Tijekom izložbe provodi se interdisciplinarna i višekriterijska procjena izložaka na temelju koje se u razdoblju nakon izložbe definira strategija zaštite intelektualnog vlasništva, odabiru se primjereni materijali, eventualno dodaju nove funkcionalnosti i pribavljaju tehnološki i kvalitativni certifikati. Od 2008. za sve izložke, a kod kojih je to svrhovito, pripremaju se EEN tehnološke i poslovne ponude. Od 2010. godine zamjetan je porast broja inovacija koje dolaze sa sveučilišta te inovacija koje čuvaju okoliš i predstavljaju izvrsne primjere društveno-odgovornog poduzetništva.

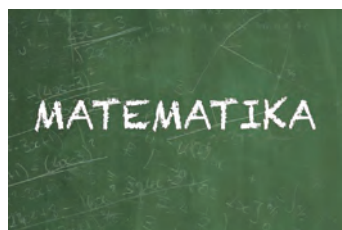
Sveučilišni udžbenik "Inovativno3 poduzetništvo"

Generiranje inovativne i na znanju oblikovane poslovne ideje temelji se na metodologiji definiranoj u sveučilišnom udžbeniku "Inovativno3 poduzetništvo" (<http://portfolio.web.tera.hr/index.php/publikacije/prodaja-knjige/>) i obuhvaća dijelove: Definiranje i dizajn inovativnog proizvoda ili usluge; Odabir organizacijske forme poslovanja; Odabir poslovnog modela; Tehnološki i organizacijski plan poslovanja; Marketing plan temeljen na gerila marketingu (eng. guerilla marketing); Financijski plan koji uključuje financijske projekcije za prvih pet godina poslovanja te Analiza osjetljivosti i plan akcije u slučaju nužde.

ZNANSTVENI KUTAK

Čvrste veze matematike i medicine

ZAHVALJUJUĆI MATEMATICI, STATISTICI I INFORMATICI MEDICINA SE VIŠE NE MORA BAVITI POJEDINAČNIM BOLESTIMA, NEGO BARATA NEKIM OPĆIM SPOZNAJAMA

Projekt sekvenciranja genoma čovjeka započeo je 1990. godine. Kada je službeno završen 2003. godine, nije bilo posebe jasno čemu bi sve moglo poslužiti iščitavanje cjelokupnog zapisa programa "Kako sastaviti osobu A".

Šifra se sastojala od monotonog zapisa u kojem se, naizgled nasumično, izmjenjuju slova A, T, C i G. Osim toga, to uopće nije bila cijela šifra, već manje od desetine cjelokupnog zapisa jer je sekvenciran (iščitani) samo onaj dio šifre koji se u stanicama intenzivno koristi – tzv. eukromatinske regije kromosoma. Osim toga, većina pročitane šifre, čak 70 %, pripadala je jednom jedinom muškarcu iz Bufala, iako se baza sastojala od više ženskih i muških donora. Saznali smo kako se šifra sastoji od pet puta manje funkcionalnih jedinica, gena, nego što je bilo pretpostavljeno – samo 22.300 umjesto očekivanih 100.000, ali smo bili daleko od toga da samo gledajući u nju znamo išta o

osobi čija je šifra. Četrnaest godina poslije kreirani su programi koji mogu prema šifri nacrtati lice "dešifrirane" osobe.

OTKRIĆE MOLEKULE DNK

Od otkrića molekule DNK željeli smo ju upotrijebiti zato da predvidimo moguće bolesti, preveniramo ih ili, kada se već dogode, liječimo u skladu s genima koje ta osoba posjeduje. Zato su nam trebala oruđa koja su u stanju baratati velikim podacima: matematička, statistička i informatička. Neka od oruđa matematičari su smislili mnogo prije nego je postojala potreba za njima. Primjerice, Eulerova teorija grafova nastala je u 18. stoljeću. Euler ju je otkrio baveći se matematičkim problemom

koji je danas poznat kao "sedam mostova Königsberga". U to vrijeme Königsberg je bio pruski grad sagrađen na obje obale rijeke Pregel. U Eulerovo vrijeme grad je uključivao dva riječna otoka koja su s kopnom bila povezana mostovima. Problem obilaska grada u samo jednoj šetnji mostovima dopuštao je da se na svaki most ude na jednom, a izide na drugom kraju, pri čemu polazna i završna točka obilaska nisu trebale biti iste. Shvatio je da je problem nerješiv tek kada je svaku kopnenu masu zamijenio točkom, a mostove linijama koje povezuju točke.

U medicinskoj primjeni teorije grafova točke se mogu zamijeniti genima koji su mutirani (promijenjeni) u ljudskim bolestima, a veze između dva gena možemo, primjerice, nacrtati

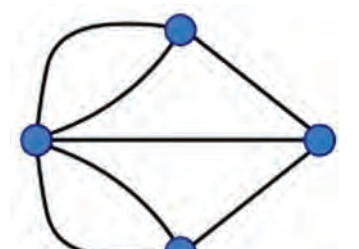
ako se oba pojavljuju u okviru iste bolesti. Godine 1983. otkriven je prvi gen koji izaziva neku bolest u ljudi, gen za Huntingtonovu bolest, a do danas je otkriveno više od 8500 bolesti koje imaju nasljednu gensku osnovu. Geni koji su do sada povezani s ljudskim bolestima postoje u varijanti koja ne izaziva bolest i nekoliko varijanti koje dovode do iste ili nekoliko različitih nasljednih bolesti.

MUTACIJE ESENCIJALNIH GENA

Zahvaljujući matematici, statistici i informatici medicina se više ne mora baviti pojedinačnim bolestima, nego barata nekim općim spoznajama proizišlim iz analize velikih baza podataka. Recimo, mutacije esencijalnih gena – onih koji su potrebni gotovo svim tjelesnim stanicama za normalno funkcioniranje – često rezultiraju spontanim pobačajima u prva tri mjeseca trudnoće. Naprotiv, kronične bolesti – one koje nastaju nakon reproduktivne dobi, u srednjim godinama života ili poslije – mutacije su neesencijalnih gena koji se nalaze na periferiji mreže. Ove mutacije polako narušavaju funkcioniranje mreže i konačno dovedu do oscilacija koje će ju srušiti. Zbog toga su sva živa bića smrtna. Somatske mutacije – promjene genoma pojedinačne

Shema stvarne situacije rijeke i kopna iz Eulerovog zadatka

Eulerovo rješenje problema

tjelesne stanice koje smo stekli radi izlaganja mutagenima i koje će se kasnije razviti u tumor – obično su mutacije u genima koje smatramo ključnim čvorovima metabolizma stanice, tzv. habovima.

Na ovom stupnju razvoja tehnologije "brak" između medicine i matematike postao je neizbježan. On je dobra vijest za pacijente koji se mogu nadati bo-

ljejoj znanstvenoj skrbi u budućnosti, a loša vijest za nefleksibilan edukacijski sustav koji previda potrebu za širokim poznavanjem matematike. Jedna od premisa personalizirane medicine je angažirano sudjelovanje pacijenata u podizanju kvalitete života, a za to i pacijent i liječnik moraju biti dobro informirani i tehnološki osviješteni.

(Marija Heffer)

Graf svih poznatih ljudskih mutacija

Što možemo iščitati iz grafa svih poznatih ljudskih mutacija, opisao je američki znanstvenik Kwang Il-Goh sa suradnicima. On je zaključio kako je čak 1377 gena čovjeka, od ukupno istraženih 1777, međusobno povezano. To zapravo znači kako se kod nositelja neke genske mutacije može predvidjeti pojava osnovne bolesti, ali i komorbiditet – ostale bolesti koje će pratiti osnovnu bolest. Tako recimo osobe koje imaju gensku podlogu za razvoj dijabetesa, imaju povećani rizik za razvoj reumatoidnog artritisa i Alzheimer. Njihov je rad objavljen samo dvije godine nakon sekvenciranja cijelog genoma. Ubrzo su uslijedili radovi bioinformatičara koji su grafove upotrijebili zato da pronađu lijekove koji izazivaju manje nuspojave kod neke osobe ili da iz genoma tumora odrede optimalnu terapiju.

Treći Znanstveni forum organiziran na Ekonomskom fakultetu u Osijeku

“Pametnim specijalizacijama do pametnog ekonomskog rasta”

Nakon uspješno organiziranog I., a potom i II. Znanstvenog foruma koji okuplja više od 140 sudionika, Katedra za nacionalnu i međunarodnu ekonomiju Ekonomskog fakulteta u Osijeku 10. listopada 2017. organizirala je III. Znanstveni forum na temu "Pametnim specijalizacijama do pametnog ekonomskog rasta", a u obliku pozvanih predavanja i panel rasprave sudjelovali su ugledni stručnjaci iz poslovne i akademske zajednice.

Forum je organiziran pod pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović, Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, te Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta. Na svečanom otvorenju okupljene su pozdravili izv. prof. dr. sc. Boris Crnković, dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku; prof. dr. sc. Vlado Guberac, rektor Sveučilišta u Osijeku i Martina

Dalić, potpredsjednica Vlade RH i ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta. Potom je uvodno predavanje na temu "Ekonomska pozicija RH i globalni izazovi" održala Sanja Mađžarević Šujster, glavna ekonomistica Svjetske banke, a uslijedila je panel rasprava "Pametnim mjerama do bolje ekonomske pozicije RH u globalnom okruženju". U njoj su sudjelovali Martina Dalić; Marko Jurčić, savjetnik za gospodarstvo u Uredu predsjednice RH; Vedran Šošić, viceguverner Hrvatske narodne banke; Hrvoje Galičić, savjetnik uprave Hrvatske banke za obnovu i razvoj; Gordana Deranja, predsjednica Hrvatske udruge poslodavaca i predsjednica uprave tvrtke Tehnomont d.d.; Ljubo Jurčić, predsjednik Hrvatskog društva ekonomista (s Ekonomskog fakulteta Zagreb) i Tomislav Radoš, potpredsjednik HGK za industriju, IT, energetiku i zaštitu okoliša, dok

je moderator bio Mladen Vedriš, pročelnik Katedre za ekonomske znanosti, Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Nakon toga predavanje pod naslovom "Ekonomska snaga hrvatskih županija – stanje i perspektive", održao je Zvonimir Savić, direktor Sektora za financijske institucije, poslovne informacije

i ekonomske analize HGK. Na kraju organizirana je i panel-rasprava "Pametnim specijalizacijama do bolje ekonomske pozicije RH", u kojoj su sudjelovali Ivan Ergović, predsjednik uprave Nexse grupe d.d.; Zdravko Jelčić, predsjednik uprave tvrtke Spin Valis d.d.; Zoran Uranjek, direktor tvrtke HF Belišće d.o.o.;

Alen Varenina, član uprave Kraš prehrambene industrije d.d.; Jerko Jakšić, predsjednik uprave PharmaS d.o.o.; Saša Cvjetojević, direktor tvrtke Insako d.o.o.; Aco Momčilović, direktor tvrtke Rimac Automobili d.o.o. za Hrvatsku, a moderator je bio Miodrag Šajatović, glavni urednik i kolumnist Lider media d.o.o.

Sudionici su odgovarali i na pitanja publike, a na kraju im je uručena publikacija sažetaka ključnih misli Znanstvenog foruma. Više informacija o Forumu može se pronaći na internetskoj stranici: <http://www.efos.unios.hr/znanstveni-forum>. (Nataša Drvenkar)

Cilj Forumu i odgovori na pitanja

Cilj Znanstvenog foruma je okupljati stručnjake iz poslovnog, javnog i znanstvenog života kako bi se ukazalo na ključne gospodarske probleme RH u europskom i globalnom okruženju te prezentirale smjernice vezane uz poticanje konkurentnosti, ubrzanje ekonomskog rasta i ostvarenje društva blagostanja. Ovogodišnjim programom nastojalo se iznaći odgovor na pitanja: 1. Koje su to "industrije" koje mogu potaknuti transformaciju hrvatske ekonomske strukture u kratkom i dugom roku?, 2. Koje su prepreke u razvoju novog ekonomskog modela temeljenog na proizvodnji i izvozu, a koji nužno uključuje odgovornu državu na nacionalnoj i regionalnoj razini?, i 3. Na koji je način moguće potaknuti regionalni ekonomski rast i razvoj uzimajući u obzir opće postojeće okvire poslovnog i društvenog djelovanja?

ZNAČAJNE OSOBE VEZANE UZ SVEUČILIŠTE U OSIJEKU

Prof. dr. sc. Savo Jovanović, professor emeritus

Redoviti profesor u trajnom zvanju, specijalist ortoped i sub-specijalist traumatologije lokomotornog sustava, rođen je 7. lipnja 1946. godine u Suhoj Mlaci (Orahovica). Osnovno obrazovanje završava u mjestu rođenja. Gimnaziju završava u Osijeku. Upisuje Medicinski fakultet i diplomira u siječnju 1971. godine.

Povratkom u Osijek počinje volonterski staž, a po njegovom završetku zapošljava se u Domu zdravlja Osijek. Godine 1975. zapošljava se u Općoj bolnici Osijek, Odjelu za ortopediju. Tijekom specijalističkog staža u Klinici za ortopediju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pohađa Poslijediplomski znanstveni studij iz ortopedije. Specijalistički ispit iz ortopedije položio je 1979., a magistarski rad obranio je 1981., prvi u generaciji. Doktorsku disertaciju obranio je 1986. godine na Sveučilištu u Zagrebu.

Nastavni rad započeo je 1987. kao nastavnik na dislociranom studiju Medicine u Osijeku nakon njegovog ostanaka i to kao znanstveni asistent (1987.), znanstveni suradnik (1994.), docent (1996.), izvanredni profesor (2002.), redoviti profesor (2005.) i redoviti profesor u trajnom zvanju iz znanstvenog područja Biomedicine i zdravstva, znanstveno polje kliničke medicinske znanosti, znanstvene gra-

ne ortopedija, izabran 2010. godine. Sve do mirovine 1. listopada 2016. izvodio je nastavu za trideset generacija liječnika na preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima Medicinskog fakulteta Osijek iz nastavnih predmeta: Ortopedija (1987.), Fizikalna medicina i rehabilitacija (1998.), Anatomija (1998.), Klinička anatomija (1998.), Ratna medicina (1998.), Interna propedeutika (2014.) i Fizioterapija (2015). Također, za nastavu je, kao koautor, pripremio četiri poglavlja u udžbenicima i četiri poglavlja u nastavnim skriptama za preddiplomsku diplomsku i poslijediplomsku nastavu.

Bio je recenzent nekoliko sveučilišnih udžbenika i studijskih programa, mentor 31 diplomskog rada, dva magisterija znanosti i deset doktorskih disertacija. Autor je brojnih znanstvenih i stručnih radova objavljenih u prestižnim međunarodnim časopisima: 35 radova u časopisima indeksiranim u Current Contentsu te 24 rada u časopisima indeksiranim u drugim međunarodnim publikacijama (SCI ili SSCI, Index Medicus, Excerpta Medica, Biological ili Chemical Abstracts), kao i 12 ostalih članaka. Izlagao je na brojnim znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu te svoja izlaganja objavio u obliku sažetaka kongresnih priopćenja u dva časopisa indeksirana u CC-u i u više od 50 kongresnih priop-

ćenja objavljenih u međunarodnim i domaćim kongresnim zbornicima. Bio je voditelj dva znanstveno istraživačka projekta i suradnik istraživač u šest projekata koje je financiralo Ministarstvo zdravstva. Aktivno je sudjelovao u organizaciji šest stručnih sastanaka Hrvatskog ortopedskog društva, kao predsjednik stručnog skupa ili član organizacijskog odbora. Njegov izniman znanstveni doprinos vidljiv je kroz brojne znanstvene radove objavljene u prestižnim međunarodnim časopisima indeksiranim u CC-u i SCI-ju. Među tim radovima posebnu međunarodnu znanstvenu vrijednost imaju radovi u kojima je

znanstveno obradio svoja vlastita stručna iskustva traumatologa u vrijeme Domovinskog rata i pridonio razvoju kirurških postupaka u zbrinjavanju ratnih ranjenika. Brojna poglavlja u knjigama i ostalim nastavnim materijalima proizišla iz njegovog znanstvenog propitivanja svog dugogodišnjeg plodnog stručnog rada kao specijalista ortopeda i traumatologa, predstavljaju izniman znanstveni doprinos ortopediji i traumatologiji na hrvatskoj i svjetskoj razini. U svojoj plodnoj 30-godišnjoj nastavničkoj karijeri prenio je vrhunska znanja i vještine na više tisuća studenata koji danas, kao doktori znanosti, liječnici, medicinske sestre, inženjeri medicinsko laboratorijske dijagnostike i fizioterapije, uspješno obavljaju složene zadatke u okviru zdravstvenog sustava.

Počasnno znanstveno-nastavno zvanje profesor emeritus prof. dr. sc. Savi Jovanoviću, umirovljenom redovitom profesor u trajnom zvanju Medicinskog fakulteta u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Senat je dodijelio 21. prosinca 2016. godine zbog istaknutog znanstvenog i nastavnog rada kojim je bitno pridonio razvitku znanosti Republike Hrvatske, posebice u razvoju biomedicinskih znanosti i unaprijedio znanstveno-nastavnu djelatnost Medicinskog fakulteta Osijek u Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Redoviti član Akademije medicinskih znanosti RH

Uz znanstveni i nastavni rad, isticao se i u različitim oblicima javnog djelovanja. Bio je član Povjerenstva Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske za ortopediju i traumatologiju, aktivan u radu više stručnih domaćih i međunarodnih društava, različitih povjerenstava Medicinskog fakulteta Osijek u Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te član uredničkog odbora Medicinskog vjesnika. Zbog svojih znanstvenih i nastavnih zasluga te javnog angažiranja u području zdravstva, primio je više priznanja, a 2016. godine je primljen za redovitog člana Akademije medicinskih znanosti Hrvatske. Time je dao zapaženi doprinos javnom životu i općem interesu te ugledu Medicinskog fakulteta i Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

ZAVRŠENI NATJEČAJI ZA OSTVARIVANJE PRAVA STUDENATA NA SMJEŠTAJ U STUDENTSKIM DOMOVIMA TE SUBVENCIJU PRIVATNOG SMJEŠTAJA

Smještaj u domovima dobilo 619 studenata, a pravo na subvenciju privatnog smještaja 600 studenata

Kao i svake godine Upravno vijeće Studentskog centra u Osijeku raspisalo je natječaj za ostvarivanje prava studenata na smještaj i raspodjelu mjesta u studentskim domovima te subvenciju privatnog smještaja.

Natječaj je trajao od 3. srpnja 2017. do 25. srpnja 2017. godine. Na natječaj su se uspješno prijavila 1702 studenata. Privremene rang-liste objavljene su 4. kolovoza 2017., nakon čega su studenti imali rok od osam dana za podnošenje prigovora na privremene rezultate. Prigovori su obrađeni u roku od 15 dana te su objavljene konačne rang-liste prema kojima je pravo na smještaj u novom studentskom domu ostvarilo 426 studenata, a na smještaj u "starom" studentskom domu, odnosno novouređenom Studentskom domu IGK, 193 studenata, dok je 600 studenata ostvarilo pravo na subvenciju privatnog smještaja. U novom studentskom domu, osim studenata koji su ostvarili pravo na stanovanje u domu putem Natječaja, borave i studenti na međunarodnoj razmjeni. Spomenuti Studentski dom IGK, nakon što je godinu dana

bio zatvoren zbog rekonstrukcije koja se sufinancirala iz europskih fondova, od ove akademske 2017./2018. godine ponovno je na raspolaganju studentima. Ukupni kapacitet doma od 193 mjesta manji je nego što je bio prije rekonstrukcije

(254 mjesta), ali su znatno poboljšani uvjeti stanovanja. Ove godine počela je gradnja trećeg paviljona novog studentskog doma koji se u potpunosti financira iz europskih fondova. Smještajni kapacitet novog paviljona iznositi će 796 ležaja, čime će se ukupan kapacitet ležaja u studentskim domovima više nego udvostručiti. Planirani završetak radova je do kraja 2018. godine pa se na natječaju za smještaj u studentske domove za akademsku godinu 2019./2020. očekuje mnogo veći broj prijavi, odnosno veći interes studenata za stanovanje u domovima. (Tomislav Knežević)

Cijene smještaja i iznosi subvencija

Cijena smještaja u novom studentskom domu nepromijenjena je u odnosu na prošle godine te mjesečni najam iznosi 500 kuna. Izuzev sedam soba koje su namijenjene studentima s invaliditetom, sve sobe su dvokrevetne. Cijena smještaja u Studentskom domu IGK iznosi 400 kuna za trokrevetnu sobu, 500 kuna za dvokrevetnu i sobu namijenjenu studentima s invaliditetom te 550 i 600 kuna za jednokrevetnu sobu, ovisno o tipu jednokrevetne sobe. Izražene cijene su one koje plaćaju studenti, dok Ministarstvo znanosti i obrazovanja subvencionira mjesečni najam s 200 kuna po studentu. Studente koji stanuju kod privatnog stanodavca, a ostvarili su pravo na subvenciju privatnog smještaja, Ministarstvo subvencionira s 200 kuna mjesečno.

OČEKIVANI ZAVRŠETAK RADOVA - U JESEN 2018. GODINE

U tijeku gradnja novog, trećeg studentskog paviljona u kampusu

Izgradnja zgrade, infrastrukture i okoliša novog studentskog paviljona u sveučilišnom kampusu u Osijeku započela je početkom srpnja 2017. godine. Do sada je iskopana građevinska jama za zgradu studentskog paviljona te postavljena armatura temeljne ploče na prethodno pripremljene slojeve. Priredeni su i vodovi za zgradu kako bi moglo početi betoniranje temelja.

Istodobno se radi i na sjevernom parkiralištu, gdje su odrađeni pripremni radovi, postavljivi vodovi te ugrađeni nosivi sloj konstrukcije. Svaki tjedan održavaju se i koordinacije na gradilištu kojima su nazočni predstavnici Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, stručnog nadzora i projektantskog nadzora, voditelj projekta te predstavnici izvođača radova. Očekivani završetak građevinskih radova je u jesen 2018.

godine. Valja podsjetiti kako će nova zgrada studentskog paviljona omogućiti smještaj za dodatnih 796 studenata u ukupno 404 sobe, što je od iznimnog značaja za Sveučilište u Osijeku. Za vrijeme navedenih radova promet južno od postojećeg studentskog doma prema zgradama Poljoprivrednog fakulteta

u Osijeku i Građevinskog fakulteta Osijek u sveučilišnom kampusu privremeno je obustavljen. Stoga Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku moli stanare sveučilišnog kampusa kao i ostale građane grada Osijeka za strpljenje i razumijevanje. (Damir Markulak, Sanja Scitovski)

RAZGOVOR

PROF. DR. SC. KRISTIAN SABO
pročelnik Odjela za matematiku Sveučilišta u Osijeku

Novi suvremeni preddiplomski studij Matematika i računarstvo bit će generator novog profila mladih ljudi

VEĆ U PRVOJ GENERACIJI POPUNJENA JE UPISNA KVOTA OD 40 STUDENATA, A ZAINTERESIRANIH JE BILO GOTOVO 200

Razgovarao: Tomislav Levak

Nakon više od godinu dana pripreme na Odjelu za matematiku Sveučilišta u Osijeku pokrenut je novi, suvremeni preddiplomski sveučilišni studijski program Matematika i računarstvo.

Početak nove akademske 2017./2018. godine počela je i nastava za upisanih 40 studenata. U povodu toga za Sveučilišni glasnik razgovarali smo s prof. dr. sc. Kristianom Sabom, novim pročelnikom Odjela za matematiku.

▼ U prvom redu, čestitam vam na izboru za pročelnika i na novom studiju. Otkud ideja za pokretanje tog studijskog programa i s kime ste surađivali na njegovu osmišljavanju?

- Zahvaljujem na čestitkama. Glavni preduvjet za realizaciju ovakvog studijskog programa bio je stvaranje kritičnog broja ljudi koji su završili doktorski studij računarstva. U tom smislu sve je započelo nakon što je naš kolega, izv. prof. dr. sc. Domagoj Matijević, 2007., stekao zvanje doktora znanosti na Max-Planck-Institut fuer Informatik, Saarbruecken, Njemačka. Nakon toga na Odjelu za matematiku počelo je formiranje istraživačke grupe koja se bavi računarstvom. Posljedično, Odjel je započeo vrlo kvalitetnu suradnju s lokalnom IT industrijom okupljenom u udruhu Osijek Software City. Inicijalni razgovori s njihovim predstavnicima počeli su 2016. Shvatili smo u tim razgovorima da poslodavci, suprotno uvriježenoj misljenju, ne traže uvijek vrlo uska i specijalizirana znanja, nego da su, potpuno suprotno, primarno zainteresirani za ljude s kvalitetnim temeljima s pomoću kojih mogu brzo i samostalno usvajati nova znanja. Kako studenti diplomskog studija Matematika i računarstvo, koji dolaze s Odjela za matematiku, u pravilu imaju tu potrebnu širinu, a u isto vrijeme razumiju koncepte bitne za razvoj softvera i poznaju konkretne tehnologije, Odjel za matematiku nametnuo se kao prirodan partner lokalnoj industriji, s kojom je i pokrenut ovaj program.

Studij je koncipiran kao "computer science" preddiplomski

studij, po uzoru na "computer science" studije dvaju njemačkih sveučilišta, Saarland i Stuttgart. U tom smislu ovaj studij je novina i, prema našem mišljenju, najkompletnija implementacija studija računalne znanosti u Hrvatskoj. Od same ideje do realizacije prošlo je nešto više od godinu dana.

▼ Molim vas, u kratkim crtama predstavite studij.

- Sam studij traje tri godine, odnosno šest semestara, i nosi 180 ECTS bodova. Primarno je pokrenut u suradnji s udrugom Osijek Software City, no vrijedi istaknuti pomoć i nekih drugih, poput zagrebačke IT tvrtke Adacta, profesora Stefana Funkea, prodekana za nastavu sa Institut für Formale Methoden der Informatik, Universitaet Stuttgart, profesora Marija Esserta, predstojnika Zavoda za robotiku i automatizaciju proizvodnih sustava Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, kao i ostalih kolega sa Sveučilišta u Osijeku koji su pomogli svojim sugestijama u realizaciji studijskog programa. Kompetencije prvostupnika ili

prvostupnice matematike i računarstva kvalificiraju ga za obavljanje poslova u sektoru informacijsko-komunikacijske tehnologije (IT sektor, ICT sektor) gospodarstva, poslovima državne uprave i javnog sektora koji zahtijevaju sposobnost izrađivanja programskih aplikacija temeljenih na matematičkim (ali ne i nužno matematičkim) modelima te rješavanju različitih problema u kojima se traži detaljno

poznavanje računala i programiranja računala.

▼ Koliko je bilo zanimanje studenata za upisivanje toga studija?

- Zanimanje studenata uistinu je veliko. Iako je studijski program Ministarstvo relativno kasno odobrilo, već na prvom roku potpuno je popunjena upisna kvota od 40 mjesta, a zainteresiranih za studij u sustavu Postani student registrirano je gotovo dvjesto. I sami smo bili pomalo iznenađeni tako velikim interesom, kada se uzme u obzir da je ovo ipak prva generacija studenata. U drugu ruku, to je jasan pokazatelj da je ovakav program i koncept suradnje s industrijom vrlo dobro prihvaćen od srednjoškolaca.

▼ Koja je važnost i koje su specifičnosti studija? Odnosno, što ga razlikuje od ostalih studija na vašoj sastavnici, ali i od sličih studija u Hrvatskoj i okruženju?

- Naša je vizija da ovakav studij bude generator novog profila mladih ljudi koji će svojim znanjem pomoći podizanju kvalitete našeg IT sektora. Specifičnost studija vidi se i u završnom praktičnom projektu predviđenom studijskim programom, koji u kombinaciji sa završnim radom nosi čak 10 ECTS bodova, što je točno trećina obveza u posljednjem semestru. Ovo je mjesto gdje tvrtke trebaju izravno mentorirati ili sumentorirati studente u izradi praktičnog projekta. Originalno je zamišljeno da svaki student koji završi ovaj preddiplomski studij ima izrađen najmanje jedan vlastiti prototip nekakve svoje ideje, tj. proizvoda, koji bi bio refleksija znanja koje je prikupio tijekom studija.

▼ Planirate li, nakon uvođenja preddiplomskog studija, možda korigirati postojeći diplomski studij Matematika i računarstvo, i u kojem opsegu?

- Pokretanjem ovog novog preddiplomskog studija dio sadržaja koji se sada radi na diplomskoj razini preselio se na preddiplomsku razinu, tako da će postojeći diplomski studij morati biti znatno promijenjen. To je u planu i bit će napravljeno u sljedeće tri godine, dakle kad sadašnji brucosi budu razmišljali o upisivanju diplomskog studija.

FERIT Osijek nositelj velikog međunarodnog projekta RuRES

Obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost u funkciji ruralnog razvoja

U Pečuhu je 20. rujna 2017. održan "Kick-off meeting", čime je službeno počeo projekt Obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost u funkciji ruralnog razvoja – RuRES.

Glavni su ciljevi projekta RuRES: razvoj tipičnih sustava za opskrbu energijom koji se koriste obnovljivim izvorima energije u ruralnim područjima; mjere i preporuke za poboljšanje energetske učinkovitosti i gospodarenja otpadom u ruralnim područjima te istraživanje ekonomskih, društvenih i ekoloških (okolišnih) utjecaja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u ruralnim područjima prekogranične regije. Kratkoročna perspektiva projekta je diseminacija informacija o obnovljivim izvorima energije, energetske učinkovitosti i održivom gospodarenju otpadom u ruralnim područjima prekogranične regije. Dugoročna perspektiva projekta je povećanje ko-

rištenja obnovljivih izvora energije, poboljšanje energetske učinkovitosti, održivo gospodarenje otpadom te smanjenje korištenja fosilnih goriva, smanjenje emisija stakleničkih plinova te troškova za energiju. Specifični ciljevi projekta su proširenje inovacijske i istraživačke mreže u prekograničnom području, razvoj tipičnih sustava za napajanje energijom iz obnovljivih izvora energije za specifične uvjete u ruralnim područjima te suradnja institucija uključenih u projekt. Ukupna vrijednost projekta, financiranoga u okviru programa Interreg V-A HU-HR Co-operation Programme 2014-2020, jest 226.838,86 eura. Od toga dio Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija (FERIT) Osijek, koji je nositelj projekta, iznosi 109.590 eura. U okviru projekta nabavit će se oprema, u vrijednosti od 56.450 eura, kojom će se proširiti istraživački kapaciteti Laboratorija za obnovljive izvore energije Zavoda za elektroenergetiku FERIT-a. Planirano trajanje projekta je do 31. prosinca 2018. (Danijel Topić)

Projektne partneri i projektne tim FERIT-a

Projektne partneri FERIT-a su Centar za regionalne i ekonomske studije Mađarske akademije znanosti (Pečuh, Mađarska) i Sveučilište u Kaposvaru (Kaposvar, Mađarska). Voditelj projekta je doc. dr. sc. Danijel Topić, a projektne tim FERIT-a čine još: prof. dr. sc. Damir Šljivac, izv. prof. dr. sc. Denis Pelin, izv. prof. dr. sc. Zvonimir Klaić, doc. dr. sc. Goran Knežević, doc. dr. sc. Krešimir Fekete, Matej Žnidarec, mag. ing., Mario Primorac, dipl.ing., Dario Došen, mag.ing., te Mirela Glavaš, dipl. oec.

impresum

- **Uprava:** Ivan ŠIMIĆ, predsjednik, Marijan BELJAN, član
- **Glavni urednik:** Bojan DIVJAK
- **Zamjenik glavnog urednika:** Mario MIHALJEVIĆ
- **Urednik Sveučilišnog glasnika:** Tomislav LEVAK
- **Suradnici:** Damir ŠPANIĆ, Lidija GETTO, Dragica STEINDL
- **Fotografije:** Davor KIBEL, Gojko MITIĆ, Gordan PANIĆ, Zdenko PUŠIĆ, Josip ŠERI i arhiva Glasa Slavonije
- **Grafički urednik:** Ivana KAINZ
- **Grafička priprema:** Krešimir LEVAK
- **Voditeljica marketinga:** Marina KRIVIĆ
marketing@glas-slavonije.hr

Analogni preddiplomski program

Jesu li, osim već iznesenih, postojali još neki motivi za pokretanje novoga studija?

- Jesu. Kako sam već spomenuo, naši studenti matematike i računarstva i do sada su bili vrlo prepoznatljivi na tržištu rada. Međutim, ovdje postoji i ozbiljan problem. Naime, broj studenata koji završavaju ovakav diplomski studij vrlo je malen. Svake godine tek desetak studenata ovog profila iziđe na tržište rada, što je nedovoljno. Ključan je problem u tome što ovakav diplomski studij upisuju u pravilu studenti završenog preddiplomskog studija čiste matematike. Drugim riječima, teško je bilo očekivati znatniji broj studenata ovakvog profila ako se ne napravi bitna promjena, odnosno ne uvede analogni studijski program i na preddiplomskoj razini, što nam je bio jedan od glavnih motiva za pokretanje ovog projekta.

PROJEKTI I PROGRAMI SASTAVNICA SVEUČILIŠTA U OSIJEKU**UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU**

Nude gotovo 20 studijskih programa, a novih sedam studija jedinstveno je u regiji

U mjetnička akademija u Osijeku tijekom protekle akademske godine 2016./2017. dinamičnim je tempom kreativne studentske produkcije iznjedrila niz međunarodnih projekata i kulturnih sadržaja, značajno time obogaćujući kulturni život grada Osijeka, ali i regije.

Budući da pet odsjeka Umjetničke akademije (Odsjek za glazbenu umjetnost, Odsjek za kazališnu umjetnost, Odsjek za likovnu umjetnost, Odsjek za primijenjenu umjetnost i novoosnovani Odsjek za novu glazbu) pokriva velik spektar umjetničkih područja, od glume, lutkarstva i kazališnih tehnologija preko likovnosti, kiparstva i dizajna, pa do raznih glazbenih žanrova (od tamburaške glazbe do jazz), svi su navedeni odsjeci gotovo svakodnevno ispunjavali kulturni kalendar raznovrsnim umjetničkim ostvarenjima. To su činili u obliku predstava, izložaba, performansa, koncerata, festivala, projekcija, promocija, predavanja, tribina i organiziranja umjetničkih gostovanja, zatim izdavačkom produkcijom te organiziranjem interdisciplinarnih umjetničko-znanstvenih skupova.

DESET GODINA DIONIZA

U selekciji događanja iz obilja manifestacija, projekata i kulturnih ostvarenja Umjetničke akademije u Osijeku svakako prednost treba dati najstarijoj manifestaciji, Međunarodnom festivalu kazališnih akademija Dioniz, budući da je u ožujku 2017. godine održano jubilar-

no, deseto izdanje. Inicijalno organiziran 2008. godine, kada je Umjetnička akademija bila tek u počecima organizacijskog razvoja, do današnjeg kompleksnog sustava s gotovo 20 preddiplomskih i diplomskih studija (uključujući i Poslijediplomski specijalistički studij Kreativne terapije), festival Dioniz se, usporedno s rastom Akademije, gradio u relevantan kulturno-društveni projekt. Programski je Dioniz sve atraktivniji, a proporcijama (odnosno, po broju uključenih kazališnih akademija iz inozemstva) sve značajniji i u percepciji visokog europskog školstva, a to je na koncu okrunjeno i uspostavljanjem suradnje s američkim sveučilištima. Deseti Dioniz je pak tematski bio posvećen društvenom problemu nasilja, ne zlorabeći prigodu desetogodišnjice da retrospektivno tematizira vlastitu bogatu biografiju, nego se Dioniz, kao izraz angažirane i osviještene Akademijine kulturnodruštvene politike, nastavio baviti animiranjem i senzibiliziranjem javnosti kroz poruke kulture o najaktualnijim pitanjima.

OZNAČAVANJE GRADA KNIFEROM

Još jedna inicijativa s Umjetničke akademije u Osijeku ima dugoročno važnu ulogu u kulturnom identitetu grada Osijeka i Hrvatske, a to je manifestacija Dani Julija Knifera kao godišnja interdisciplinarna umjetničko-znanstvena aktivnost koja afirmira kulturni značaj Kniferova umjetničkog

opusa. Različitim interdisciplinarnim tematizacijama ukazuje na neiscrpivost bogatstva značenja u njegovu djelu i, što je najvažnije, ovom se manifestacijom potiče na trajno, snažno i vidljivo označavanje, odnosno markiranje Osijeka kao Kniferova rodnog Osijeka.

U kojoj mjeri su Knifer i njegov ikonički meandar kao trajni, prepoznatljivi motiv njegova opusa, inspirativni ponajbolje svjedoči programska atraktivnost i ovogodišnjih Dana Julija Knifera, okupivši eminentne teoretičare kao što su Krešimir Purgar, Leo Rafort ili pak Marijan Krivak, potaknuvši studente Kazališnog oblikovanja na zapaženi performans "Krug" kod Bastiona, a na koncu rezultirajući i iznimno hvaljenom izložbom "Je li to nit u meandru ili meandar u niti?" autorice Zdenke Lacine s Odsjeka za primijenjenu umjetnost UAOS-a. Zdenka Lacina je, naime, uspostavila intrigantan dijalog između slojevitosti Kniferove estetike s fascinantnom vizualnošću japanske umjetnice Chihare Shiotom, čiji je paviljon na Venecijanskom bijenalu 2015. bio jedan od najfotografiranijih i najzapaženijih.

ATRAKTIVNI NOVI STUDIJI

Kao relevantno postignuće svakako treba istaknuti podatak da Umjetnička akademija od ove akademske godine kreće s čak sedam novih studijskih programa, koji su jedinstveni u regiji. To svjedoči o razvojnoj dinamici Akademije, a također i o njezinoj organizacijskoj sposobnosti da studentima nudi sve bogatiji izbor raznovrsnih i atraktivnih studija koji korepondiraju s prepoznatim potrebama i kulture i tržišta rada.

Prije tri godine usustavljen je Preddiplomski sveučilišni studij Kazališnog oblikovanja kao jedini prvostupanjski tropredmetni studij s područja primijenjene umjetnosti u Hrvatskoj, ali i u široj regiji na kojem se obrazuju budući kostimografi, scenografi, oblikovatelji lutaka i lutkarski tehnolozi. Umjetnička akademija je dovršila nadogradnju i sada studentima omogućuje Diplomski sveučilišni studij Kostimografija, Diplomski sveučilišni studij Scenografija i Diplomski sveučilišni studij Oblikovanje i tehnologija lutke. Na temelju dosadašnjih iskustava s Odsjeka za likovnu umjetnost uvidena je potreba za zasebnim studijem ilustracije pa je tako od ove akademske go-

Na Odsjeku za novu glazbu, uz tamburicu, pokrenut je i studij gitare

Na studiju Ilustracije značajna tema bit će strip

dine moguće na Umjetničkoj akademiji u Osijeku pohađati Diplomski sveučilišni studij Ilustracija, jedinstven u Hrvatskoj i regiji, dodatno specifičan ne samo po tome što nudi stručno kvalificiranje za profesiju ilustratora kompletno i sustavno visokoobrazovnom edukacijom, nego i po tome što će značajan naglasak biti na umjetnosti stripa. Svi novi studijski programi UAOS-a detaljno su predstavljani u brošurama koje se mogu "skinuti" sa službene internetske stranice Akademije: <http://www.uaos.unios.hr/>. (Igor Gajin)

Nastavak niza uspješnih međunarodnih suradnji Umjetničke akademije u Osijeku

UAOS će surađivati s dvije umjetničke akademije iz Krakowa

Na poziv počasnog konzula Republike Hrvatske u poljskom gradu Krakovu, Pawela Włodarczyka, dekanica Umjetničke akademije prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić i prodekan za međunarodnu i međuakademijsku suradnju, izv. prof. art. Robert Raponja, zajedno sa suradnicima dana 7. srpnja posjetili su Krakov i održali niz sastanaka.

Između ostaloga, posjetili su Muzičku akademiju u Krakovu i održali radni sastanak s rektorom, prof. Stanislawom Krawczynskim, na kojem je bilo govora o načinu financiranja, izvođenju studija, Erasmus programima i drugo. Jedna od ideja je održavanje zajedničkog koncerta zborova ove dvije akademije, te je otvorena mogućnost sudjelovanja i orkestra Panonske filharmonije iz Pečuha u tom projektu. Razlog ovakvom koncertu je obilježavanje 20. godišnjice drugog posjeta pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj koji ima usku vezu s Krakovom gdje je svojevrmeno bio kardinal, ali, zanimljivo, i osnivač Rapsodijskog kazališta za vrijeme nacističke okupacije Poljske. Akademiji u Poljskoj izrazito je interesantno i pokretanje novog i jedinstvenog studija na našoj akademiji – studija tambure, te se i na tom polju nadaju budućoj suradnji. Predstavnik UAOS-a ugostio je i prof. Stanislaw Tabisz, rektor Akademije likovnih umjetnosti Jan Matejko. Razgovaralo se o već spomenutim temama, a mogućnost

suradnje s ovom Akademijom pronađena je u susretu i zajedničkom boravku grupe naših studenata sa studentima ove likovne Akademije u kampusu u kojemu se izvode seminari i radionice. Važno je napomenuti kako obje ove značajne institucije još nemaju suradnju s akademijama iz Hrvatske te kako je osječka Akademija prva koja je ostvarila kontakte za buduću razmjenu studenata i profesora, projektu nastavu, umjetničko-istraživačke projekte i suradnju. U isto vrijeme u Krakovu se održavao i

30. jubilarni Festival uličnih kazališta ULICA, gdje su studenti osječke Akademije nastupili zajedno s čuvenim Teatrom Osmoga Dana iz Poznania. Uz to, UAOS se uključila i u realizaciju ideje o tematskom Hrvatskom parku u Krakovu u kojem će na umjetnički način biti prikazani važni gradovi naše zemlje, među kojima Osijek zauzima vrlo važno mjesto, a Hrvatska predstavlja prvu zemlju u realizaciji ideje ovakvih parkova u Krakovu. (Umjetnička akademija u Osijeku)

Osnovan Odsjek za novu glazbu

Novi studijski programi iz područja glazbe doveli su do toga da se uz postojeći Odsjek za glazbenu umjetnost formira i Odsjek za novu glazbu, koji će zainteresiranim polaznicima omogućiti čak dva preddiplomska sveučilišna studija: Kompozicija s teorijom muzike te Žičani instrumenti, i jedan diplomski sveučilišni studij, Tamburaško umijeće. S ovim posljednjim navedenim studijem prvi se put i u povijesti hrvatske glazbe i u povijesti visokog školstva tambur(ica) uvodi u sveučilišni sustav RH kao instrument vrijedan stručnog educiranja na dvogodišnjem visokoobrazovnom studiju. Uz to, svakako treba napomenuti da polaznici preddiplomskih sveučilišnih studija na Odsjeku za novu glazbu također stječu i kvalifikacije za glazbenog urednika i producenta.

PREDSTAVLJAMO ISTRAŽIVAČKE PROJEKTE HRVATSKE ZAKLADE ZA ZNANOST ODOBRENE ISTRAŽIVAČIMA SVEUČILIŠTA U OSIJEKU OD 2014. GODINE

Hrvatska zaklada za znanost (HRZZ) osnovana je 2002. godine s temeljnom svrhom razvoja i promicanja znanosti i tehnološkog razvoja u Republici Hrvatskoj te s krajnjim ciljem osiguravanja održivog društvenog i gospodarskog raz-

voja uz poticanje zapošljavanja i vodeći se načelima socijalne uključenosti.

Valja posebno istaknuti nekoliko trenutno aktivnih programa Zaklade: Istraživački projekti, Uspostavni istraživački projekti, Razvoj karijera

mladih istraživača i Partnerstvo u istraživanjima. Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u okviru programa Istraživački projekti do sada su odobrena 23 projekta. U nekoliko brojeva Sveučilišnog glasnika zaredom konti-

nuirano predstavljamo ove projekte.

U ovom broju predstavljamo tri izabrana projekta: "Stvaranje pšenice za budućnost - potraga za novim genima iz postojećih izvora (PHENOWHEAT)", nositeljica: izv.

prof. dr. sc. Sonja Petrović, Poljoprivredni fakultet u Osijeku; "Primjena nusproizvoda prehrambene industrije za razvoj funkcionalnih i okolišno prihvatljivih ekstrudiranih proizvoda i aditiva - FUNEXFOOD", nositelj: prof. dr. sc.

Drago Šubarić (Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek) te "Poremećena vazorelaksacija i endotelno-leukocitna interakcija u razvoju aterosklerotskih lezija", nositeljica: prof. dr. sc. Ines Drenjančević (Medicinski fakultet Osijek).

Projekt čiji je nositelj prof. dr. sc. Drago Šubarić (Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek)

"Primjena nusproizvoda prehrambene industrije za razvoj funkcionalnih i okolišno prihvatljivih ekstrudiranih proizvoda i aditiva - FUNEXFOOD"

Realizacija ovoga projekta počela je 16. lipnja 2014. i traje do 15. lipnja 2018. godine, a njegova ukupna vrijednost je 884.332,66 kuna.

Cilj je ovog projekta primjenom različitih nusproizvoda prehrambene industrije razviti nove nutritivno vrijednije ekstrudirane proizvode (snack-proizvodi, tjestenina), odnosno poluproizvode koji bi se kao aditivi mogli koristiti u proizvodnji kruha, keksa i sličnih proizvoda. Kao nusproizvodi u projektu se koriste pivski trop, trop jabuke, izluženi repini rezanci te odmašćene pogače buče, lješnjaka, podlanka i industrijske konoplje. Projektni tim čine istraživači s Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, Poljoprivrednog instituta Osijek, Tehnološkog fakulteta iz Tuzle (BiH) i Tehnološkog fakulteta iz Novog Sada (Srbija), a u sklopu natječaj "Projekt razvoja karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti" na projektu su zaposlene i dvije doktorandice. U sklopu projekta bit će objavljena sveučilišna knjiga pod nazivom "Neke mogućnosti iskoristenja nusproizvoda prehrambene industrije". Aktivnosti i rezultati projekta dostupni su na službenoj internetskoj stranici projekta <http://www.ptfos.unios.hr/HRZZ-1321/>. (Drago Šubarić)

Analiza ekstrudiranih proizvoda

Već deset nagrada istraživačima

U sklopu projekta do sada je objavljeno 30 znanstvenih radova, od kojih je 14 indeksiranih u Web of Science, a članovi projekta sudjelovali su na 19 međunarodnih i devet domaćih skupova. Uspješno su obranjena dva doktorata, jedan magistarski i tri specijalistička rada te je izrađeno više od 30 diplomskih i završnih radova. Kao potvrdu aktivnog rada i diseminacije rezultata projekta važno je istaknuti veći broj dobivenih nagrada istraživača u razdoblju provedbe projekta: Državna nagrada za znanost (3), Godišnja nagrada Rikard Podhorsky (1), Danubius Young Scientists Award (1) te Godišnja nagrada Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek (5).

Laboratorijski jednopužni ekstruder

Projekt čija je nositeljica prof. dr. sc. Ines Drenjančević (Medicinski fakultet Osijek)

"Poremećena vazorelaksacija i endotelno-leukocitna interakcija u razvoju aterosklerotskih lezija"

Ovaj projekt, čija je voditeljica (nositeljica) prof. dr. sc. Ines Drenjančević, počeo je 1. listopada 2015., a njegovo ukupno trajanje je četiri godine, odnosno do 30. rujna 2019. godine.

Ukupno je vrijedan 991.988,21 kunu, institucija-nositelj je Medicinski fakultet u Osijeku, a institucija-partner je Institut RuderBošković.

Povećan unos soli hranom potiskuje renin-angiotenzin sustav (RAS) i poznat je čimbenik rizika za hipertenziju i kardiovaskularne bolesti. Stoviše, slana dijeta utječe na endotelnu aktivaciju kodaterogenog izobličena stijenke žile, potičući endotelno-leukocitnu interakciju kod APOE^{-/-} miševa. U ovom projektu ispitat će hipotezu da oporavak RAS-a infuzijom niskih doza angiotenzina II smanjuje endotelno-leukocitnu interakciju, ELI, poništavajući oksidativni stres i proizvodnju proinflammatoryh metabolita arahidonske kiseline. Koristit ćemo normotenzivne Sprague Dawley štakore kojima se potiskuje RAS unosom soli i TFF3^{-/-} transgenične miševa. TFF3^{-/-} miševi su potpuna novost u ovom istraživačkom pristupu i obećavajući novi model za proučavanje aterosklerotskih lezija i sinteze proinflammatoryh citokina, zbog svojeg protektivnog fe-

Znanstvenici Medicinskog fakulteta Osijek, Katedre za fiziologiju i imunologiju - suradnici na projektu

Očekivani doprinos rezultata projekta

Rezultati projekta mogli bi pružiti dokaze za promjenu paradigme o RAS-u kao uvijek štetnom za cirkulaciju. Također, mogli bi poduprijeti novu paradigmu da je normalno modulirani RAS ključan u prevenciji stvaranja aterosklerotskih lezija.

notipa i povoljnog omjera Omega-3 nezasićenih masnih kiselina i izmijenjenog metabolizma arahidonske kiseline. Postoje dva cilja projekta. Prvi je rasvijetliti efekt oporavka RAS-a na mehanizme protokom posredovane dilatacije u životinja na slanoj dijeti. Drugi je cilj odrediti utjecaj oporavka RAS-a na interakciju endotelnih stanica i leukocita. U prvoj godini projekta objavljen je rad u J Physiology (prva autorica je dr. sc. Anita Čosić, IF 5, prva kvartila), a trenutno su na recenziji dva znanstvena rada, nastala na osnovi rezultata projekta. Rad dr. Čosić zaslužio je i nagradu "Dr. Vatroslav Florschütz" Medicinskog fakulteta Osijek, kao najbolji godišnji rad mladoga znanstvenika u 2016. godini. (Ines Drenjančević)

Članovi projektne tima

Poljski pokus

Projekt čija je nositeljica izv. prof. dr. sc. Sonja Petrović (Poljoprivredni fakultet u Osijeku)

"Stvaranje pšenice za budućnost - potraga za novim genima iz postojećih izvora (PHENOWHEAT)"

Ugovor za provedbu uspostavnog istraživačkog projekta, financiranog od strane HRZZ-a, čiji je naziv "Creating wheat for the future - quest for the new genes in the old gene pool (Stvaranje pšenice za budućnost-potruga za novim genima iz postojećih izvora)" potpisan je 14. srpnja 2014.

Akronim projekta je PHENOWHEAT, njegovo je trajanje tri godine, vrijednost iznosi 830.000 kuna, a nositeljica (voditeljica) projekta je izv. prof. dr. sc. Sonja Petrović. Klimatske promjene, izmjena ekstremno suhih ili vlažnih godina dovode

Istraživački tim

Istraživački tim čine: prof. dr. sc. Sonja (Marić) Vila, doc. dr. sc. Andrijana Rebecki, izv. prof. dr. sc. Sonja Petrović, Marija Guberac, tehničarka, i Mara Šubarić, tehničarka, te dr. sc. Tihomir Čupić, znanstveni savjetnik (Poljoprivredni fakultet u Osijeku) te dr. sc. Ivana Rukavina i Luka Drenjančević, mag. ing. agr. iz Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo - Zavoda za sjemenarstvo i rasadničarstvo.

u pitanje sigurnost proizvodnje hrane. Oplemenjivači pšenice, jedne od najznačajnijih žitarica na globalnoj razini, istražuju genetsku osnovu adaptabilnosti u sortimentu pšenice. Projektom se žele identificirati roditeljski parovi udaljene genetske osnove, dobrih proizvodnih svojstava s visokim stupnjem adaptabilnosti na varijabilne klimatske uvjete. Ispitivanjem stupnja varijabilnosti germplazme pšenice i genetske kontrole svojstva adaptabilnosti značajno će se pridonijeti razvoju novog oplemenjivačkog ciklusa ozime pšenice. Ciljevi projekta su: procjena genetske različitosti germplazme

pšenice na temelju fenotipskih svojstava i molekularnih markera; identifikacija postojećih funkcionalnih markera za važna agronomska svojstva; utvrđivanje povezanosti marker-svojstvo; izdvajanje roditeljskih komponenti najpogodnijih za buduće oplemenjivačke programe. U projekt su uključena ukupno 364 genotipa pšenice podrijetlom s pet kontinenata. Projekt će pridonijeti razvoju novih znanja i iskustava istraživačke skupine i znanstveno-istraživačkih institucija kroz uporabu DaRT markera prvi put na hrvatskoj germplazmi pšenice. (Sonja Petrović)

**AKTIVNOSTI
POPULARIZACIJE ZNANOSTI**

● Kako bi se približili i pojasnili zainteresiranoj publici, složeni znanstveni sadržaji na sastavnicama Sveučilišta prikazuju se na popularan način putem predavanja, radionica, tribina i umjetničkih manifestacija. Neki od ciljeva ovih aktivnosti su educiranje, osvješćivanje o znanstvenim temama, poticanje znatiželje i motivacije za učenjem, te približavanje znanstvenog rada širem krugu javnosti.

VRJEME ODRŽAVANJA	TEMA I AUTORI/ORGANIZATORI	MJESTO ODRŽAVANJA
14. listopada 2017. 19:00	KONCERT - Ana Jembrek, sopran; Višeslav Jaklin, orgulje Koncertni ciklus grada Osijeka - Osječka glazbena srijeda u organizaciji Muzeja Slavonije Osijek i Umjetničke akademije, U suradnji s Umjetničkom radionicom Heferer Umjetnički voditelj i moderator programa red. prof. art. Davor Bobić	Crkva Sv. Križa Trg Vatroslava Lisinskog 3, Osijek
17. listopada 2017. 17:00	ZNANSTVENI KOLOKVIJ - Posvećen Koncertnom ciklusu grada Osijeka - Osječkoj glazbenoj srijedi U organizaciji Umjetničke akademije	Umjetnička akademija Kralja Petra Svačića 1/f, Osijek - Svečana dvorana
18. listopada 2017. 19:00	KONCERT - Marco Graziani, violina; Danijel Detoni, glasovir - Program: J. Brahms, D. Detoni, S. Prokofjev Koncertni ciklus grada Osijeka - Osječka glazbena srijeda u organizaciji Muzeja Slavonije Osijek i Umjetničke akademije. Koncert uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske Umjetnički voditelj i moderator programa red. prof. art. Davor Bobić	Muzej Slavonije Trg Sv. Trojstva 2, Osijek - Atrij zgrade Glavne straže
18. - 20. listopada 2017.	KONFERENCIJA - International Conference on Smart Systems and Technologies 2017 (SST 2017) U organizaciji Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija	Hotel Osijek Šarnačka 4, Osijek
23. listopada 2017. 13:00	PREDAVANJE - Ultrabrzi laseri i primjene u medicini dr. sc. Bojan Resan, Sveučilište primijenjenih znanosti sjeverozapadne Švicarske (Die Fachhochschule Nordwestschweiz FHNW)	Odjel za fiziku Trg Ljudevita Gaja 6, Osijek - Učlonica 60
25. listopada 2017. 18:00	PREDAVANJE - Politika i dehumanizirani svijet doc. dr. sc. Marko Vučetić, Odjel za filozofiju Sveučilišta U Zadru	Katolički bogoslovni fakultet Petra Preradovića 17, Đakovo
25. listopada 2017. 19:00	KONCERT - Marin Limić, glasovir Koncertni ciklus grada Osijeka - Osječka glazbena srijeda u organizaciji Muzeja Slavonije Osijek i Umjetničke akademije. Koncert uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske Umjetnički voditelj i moderator programa red. prof. art. Davor Bobić	Glazbena škola Franje Kuhača Trg Sv. Trojstva 1, Osijek - Koncertna dvorana
25. - 27. listopada 2017.	KONGRES - 9. međunarodni kongres Flour-Bread i 11. hrvatski kongres tehnologa proizvodnje i prerade brašna Brašno-Kruh U organizaciji Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Osijeku, Međunarodne udruge za znanost i tehnologiju žitarica (ICC) i Hrvatske agencije za hranu (HAH)	Opatija
26. listopada 2017. 18:00	PREDAVANJE - Zašto krvare desni? Intertekstualnost u reklamnom i novinskom/medijskom diskursu doc. dr. sc. Goran Milić - Otvoreni četvrtak	Filozofski fakultet Lorenza Jägera 9, Osijek - Prostorija 54, 2. kat
26. listopada 2017. 18:00	PREDSTAVLJANJE - Zbornici radova Zbornici koji će biti predstavljeni proizišli su sa simpozijâ koji su, u organizaciji Katoličkog bogoslovnog fakulteta, održani tijekom 2015. i 2016. godine	Katolički bogoslovni fakultet Petra Preradovića 17, Đakovo
7. studenoga 2017. 18:00	PREDAVANJE - Priroda dijaloga prof. dr. sc. Dževad Karahasan, akademik	Katolički bogoslovni fakultet Petra Preradovića 17, Đakovo
9. - 11. studenoga 2017.	IZLOŽBA - Međunarodna izložba inovacija i poslovnih planova Budi uzorR/InovaR Hrvatska udruga inovatora-poduzetnika, u suradnji s TERA Tehnopolis, partnerom u Europskoj poduzetničkoj mreži - EEN	Dvorana Gradski vrt Kneza Trpimira 23, Osijek
30. studenoga 2017. 18:00	"PREDAVANJE - Plesna olimpijada u Berlinu 1936.: vrhunac ekspresivnog plesa u Europi doc. dr. sc. Katarina Žeravica - Otvoreni četvrtak"	Filozofski fakultet Lorenza Jägera 9, Osijek - Prostorija 54, 2. kat

Dobra vijest za urednike i izdavače znanstvenoknjiževnog časopisa**Časopis "Anafora" Filozofskog fakulteta Osijek uvršten u bazu Web of Science**

Znanstvenoknjiževni časopis Filozofskoga fakulteta Osijek, naslovljen "Anafora", uvršten je u bazu Web of Science, citatnu kolekciju Emerging Sources Citation Index (ESCI). (<http://ip-science.thomsonreuters.com/cgi-bin/jrnlist/jl-search.cgi?PC=EX>), nakon što je već prošao cijeli niz evaluacija i našao mjesto u nizu priznatih međunarodnih baza i repozitorija (Erih Plus, CEEOL, DOAJ, MLA International Bibliography, MLA Directory of Periodicals, EBSCO Host).

Imamo li u vidu nepovoljan i po mnogu čemu neravnopravan položaj hrvatske znanstvene periodike, posebice iz područja humanističkih znanosti, kao i činjenicu da je od pokretanja časopisa prošlo nepune četiri godine, uredništvo časopisa (prof. dr. sc. Goran Rem, doc. dr. sc. Sanja Jukić, izv. prof. dr. sc. Kristina Peternai Andrić, doc. dr. sc. Ivan Trojan, izv. prof. dr. sc. Zoltán Medve, prof. dr. sc.

Željko Uvanović, prof. UAM. dr. hab. Krystyna Pieniek-Marković, dr. sc. Stjepan Blažetin), na čelu s glavnom i odgovornom urednicom, prof. dr. sc. Ružicom Pšihistol i zamjenicom, izv. prof. dr. sc. Sanjom Runtić, te Filozofski fakultet Osijek i Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku mogu biti zadovoljni. Predstoji ipak još zahtjevan put održati postavljene

ne znanstvene, etičke i uredničke kriterije te uspon u druge međunarodne baze i kolekcije (Scopus i Web of Science Core Collection, WoSCC), za što je postupak evaluacije već započeo. U tijeku je također postupak nacionalne kategorizacije časopisa. Detaljan opis časopisa dostupan je na mrežnoj stranici: <http://www.ffos.unios.hr/anafora> (Ružica Pšihistol)

Časopis višejezičnog profila

Časopis je višejezičnog profila (objavljuje radove na hrvatskome, engleskome, mađarskome, poljskome i njemačkome jeziku), multidisciplinarnoga i interdisciplinarnoga usmjerenja te privlačan mnogim, posebice mladim domaćim i stranim znanstvenicima. Već drugu godinu zaredom uživa i financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, uz financijsku, infrastrukturu i svaku drugu potporu Filozofskoga fakulteta Osijek.

PREDSTAVLJAMO SVEUČILIŠNA IZDANJA

Izdavačka djelatnost, kojoj Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku pridaje veliku pažnju, rezultat je kontinuiranog znanstvenog i stručnog rada sveučilišnih djelatnika. Sveučilišni udžbenici, znanstvene knjige, monografije i priručnici djela su koja opsegom i kvalitetom omogućuju samostalno studiranje određenih znanstvenih cjelina i trajni su doprinos afirmaciji i razvitku Sveučilišta u Osijeku.

Priručnik
"Zbirka zadataka iz fitofarmacije"

AUTORICA: dr. sc. Marija Ravlić

Priručnik je nastao ponajprije iz potrebe za proširivanjem literature s tog područja znanosti, zbog nepostojanja, a velike potrebe za ovakvom zbirkom, te u svrhu stjecanja novih znanja iz primjene sredstava za zaštitu bilja u poljoprivrednoj proizvodnji i svekolikoj uporabi pesticida. Prvi dio priručnika obuhvaća objašnjenje osnovnih pojmova vezanih uz sredstva za zaštitu bilja, njihovu podjelu i formulacije, količinu djelatnih tvari, dozu i koncentraciju te dodatne tvari u sredstvima za zaštitu bilja. Drugi, opširniji dio priručnika obuhvaća izračun primjera zadataka - više od 200 zadataka za izračun doze i koncentracije pripravaka i izra-

čun djelatne tvari u sredstvima za zaštitu bilja te ponuđena rješenja. Priručnik je namijenjen studentima sveučilišnih preddiplomskih, diplomskih i stručnih studija Poljoprivrednoga fakulteta koji u okviru nastavnoga plana pohađaju module vezane uza zaštitu bilja, odnosno fitomedicina i fitofarmaciju, ali i svim korisnicima sredstava za zaštitu bilja.

Priručnik
"Konzervacijska obrada tla kao mjera ublažavanja klimatskih promjena"

AUTORI: prof. dr. sc. Danijel Jug; izv. prof. dr. sc. Irena Jug; izv. prof. dr. sc. Vesna Vukadinović; doc. dr. sc. Boris Đurđević; prof. dr. sc. Bojan Stipešević; dr. sc. Bojana Brozović

Prvi osječki sveučilišni priručnik koji

sa znanstvenog aspekta povezuje pitanja konzervacijskih sustava obrade tla i klimatskih promjena napisali su znanstvenici Poljoprivrednoga fakulteta u Osijeku. On predstavlja materijal primjerene jasnoće i u jezičnom i u konceptualnom smislu. Autori pokazuju zavidnu vještinu pojašnjenja i najsloženijih pitanja koje ovaj priručnik obrađuje. Sadržaj je izložen pregledno i jasno, na način potpuno prihvatljiv za studente preddiplomskog i diplomskog studija. Priručnik je u prvom redu namijenjen studentima poljoprivrednih fakulteta, agronomskim stručnjacima, poljoprivrednim proizvođačima, ali i drugima koji pronalaze interes u toj problematici. Budući da je koncipiran kao poveznica teorijske znanstvene spoznaje, praktične primjene i rezultata istraživanja, obdijeljuje više znanstvenih disciplina u smislenu cjelinu. Posebna je vrijednost ovog priručnika u njegovu multidisciplinarnom pristupu problematici konzervacijske obrade tla i utjecaju klimatskih promjena na biljnu proizvodnju.